

Ds Hannekek Siebert

10 mei 2015 - Zesde zondag van Pasen. Zondag Rogate; bidt.

Hooglied 7 - 8:4 gelezen uit de Herziene Statenvertaling vanwege het poëtische en onverbloemde karakter van de vertaling [herzienestatenvertaling.nl/hooglied/7](http://herzienestatenvertaling.nl/hooglied/7)

1 Johannes 4; Johannes 15:9 - 17

Gemeente van de Opgestane,

Hooglied. Zeven weken lang lezen we op zondagmorgen uit het Hoogste lied, uit het lied der liederen. Zeven Paasmorgens opnieuw horen we van de liefde, van hartstochtelijke liefde, met erotische beelden in onverbloemde taal. Het hoogste lied van de hoogste liefde. Een intens minnelied van Hij en Zij. Hooglied is een lieflijke lied, is een lofzang op de lichamelijke van de liefde.

Toegegeven; het voelt ongemakkelijk, gaandeweg meer en meer. We zijn hier in de kerk zo gewend aan het geestelijke. In de kerk en het geloof gaat het om het goddelijke, om het geestelijke. Terwijl buiten de kerkmuren de erotiek je links en rechts om de oren vliegt, lijkt het of in de kerk de Geest en het gelovig geestelijke zich toenemend verheft boven het aardse, afstand neemt van het materiële, het lichamelijke.

Toegegeven; eeuwenlang heeft de kerk het lichamelijke afgedaan als zondig, als dierlijk begeren. "Zij waren naakt, zij beiden; en zij schaamden zich niet voor elkaar." Ja, in het paradijselijke mocht dat. Maar met dat de zwarte zonde de overhand nam in het theologisch denken, werd iedere vorm van lichamenlijk liefhebben verbannen naar onder de dekens met de lichten uit.

En vandaag de dag nog steeds. Christelijke partijen maken grote ophef "Dokter Corrie"; een gedegen en eerlijk televisieprogramma met seksuele voorlichting voor jongeren. (Dokter-Corrie-show) Onder het mom van hoeder van goede zeden en morele deugden is het menselijk lieflijke verdrongen.

God is boven ons, hemelsbreed en hemelhoog boven ons, maar woont hij ook in ons?

Hooglied leert ons óók uit een ánder vaatje te tappen. In Hooglied kunnen we niet om de lichamelijke van de liefde heen. Hij bekijkt haar van top tot teen. Van teen tot top, beter gezegd: beginnend bij haar dansende voeten: "Hoe mooi zijn uw schreden in uw sandalen!" Draai rond, laat jezelf zien. Show je lijf, mooie meid. We kijken naar je!

De rondingen van je heupen zijn als halssieraden. Gemaakt door de hand van de meester, door kunstenaarshanden, ze zijn de schepping van een kunstenaar. Door de ogen van Hij-figuur kun je de handen van de Schepper op haar heupen voelen dansen..

Verder gaan de blikken omhoog. Hij beklimt haar letterlijk met z'n begerige blikken. "Je navel is als een ronde schaal, waarin de wijn niet ontbreekt. Je buik is als een bergje tarwe, omgeven door lelies." De cultuur, het land, de vruchtbaarheid wordt hier bezongen. De opbrengst van de wijngaard, de oogst van het land.

Je borsten als twee kalfjes van een gazelle, je ogen als de vijvers van Hesbon, je hoofd als de Karmel. Beelden van natuurschoon geven uitdrukking aan zijn fantasie.

Zo rijst haar totaal beeld op. Zij is werkelijk zijn alles.

Het voelt alsof de gehele schepping wordt ingezet om haar te in woorden te vangen. Alsof de gehele pracht van de schepping nodig is om aan haar uitdrukking te geven. Het beeld van een paradijselijke tuin geeft expressie aan haar lichaam. En God zag dat het goed was. Zeer goed.

Realiseert u zich dat de Hij en de Zij in het Hooglied gelijkwaardig zijn aan elkaar? Ze roepen elkaar de liefde toe, zingen op eenzelfde toonhoogte. In een symmetrisch ritme wisselen Zij en Hij elkaar af. "Mijn beminde is voor mij en ik ben voor hem" (2:16) en iets verderop: "Ik ben voor mijn beminde en mijn beminde is voor mij" (6:3) Zij is geen willoos lustobject voor zijn begeerten; hij is geen krachtig idool voor haar aanhankelijke verlangens. Hier geen cliché dat echte jongens stoer zijn en giebelende meisjes gewillig, dat mannen altijd moedig zijn en op seks belust en vrouwen grillige slachtoffers.

Beurtelings zijn vrouw en man aan het woord. Zoals Hij haar nu van teen tot top bekijkt, zo heeft Zij hem van top tot teen bekeken. Zij omschreef eerder zijn hoofd van het zuiverste goud, zijn lippen als lelies, zijn armen als staven van goud, zijn buik als schijf van ivoor, zijn voetstukken van zuiver goud. "Dit is mijn lief, dit is mijn vriend!" (Hooglied 5: 10 – 16).

De hier bezongen lichamelijke schoonheid, is van een andere orde dan een schoonheidsideaal. Het heeft niets te maken met perfecte maten en gewichten.

Er is geen sprake van een rolmodel. Wat maken we onszelf en onze medemens toch kapot door dat ideale beeld.

Met het beschrijven van de lichamelijkeheid, voelen we zelf de mankementen aan ons eigen lichaam. We zijn te dik, te dun, te blond, we zijn zwart, te oud, te rimpelig en in elkaar gezakt. Heftiger is het gevoel nog, wanneer het gaten in het lijf ontstaan. Wanneer zintuigen en organen stuk gaan, wanneer, om in leven te blijven, lichaamsdelen verwijderd moeten worden. Met dat ons lijf verwelkt, voelen wij ons achteruit hobbelen. Ons zelfbeeld, ons zelfvertrouwen, het hangt zo samen met de toestand van ons lichaam.

Maar het meest schrijnend misschien is dat kind dat lichamelijk gehandicapt ter wereld komt. En dat niet voor vol wordt aangezien. Waar soms zo moeilijk liefde en warmte aan geven wordt, 'omdat het wat mankeert' zoals het dan genoemd wordt.

Wie liefelijk iets mankeert moet pijnlijk hard knokken om gekend te zijn.

Het Hooglied, het loflied op de lichamelijke schepping van de mens, wijst ons vandaag terug naar juist dat allereerste scheppingsverhaal. De God van Hemel en Aarde schiep de mens naar Zijn beeld, naar het beeld van God schiep hij haar, mannelijk en vrouwelijk schiep hij hen. En hij zag dat het goed was, zeer goed.

Lichaam zoals in de moederschoot geweven (psalm 139); zeer goed, tov, dat wil zeggen; beantwoordend aan zijn doel.

Hooglied verwijst met al z'n evenwicht tussen Zij en Hij terug naar dat scheppingsverhaal. Het verlangen van de vrouw gaat in Hooglied niet langer naar haar man uit, en evenmin gaat zij hém overheersen. "Ik ben van mijn liefste en zijn verlangen gaat naar mij uit" (7:10) zingt zij, met hetzelfde woord voor verlangen dat in Genesis gebruikt wordt. Wordt in Genesis de duistere kant van verlangen naar elkaar opgeroepen, zo wordt in Hooglied wederzijds verlangen bezongen als vreugde over-en-weer, als bevrijdend verlangen, liefde die verbondenheid schept. Zo wederzijds ben je als mens naar Gods beeld, op liefde gebouwd.

De liefde die verbondenheid schept, verbindende liefde. Tussen man en vrouw, maar veel meer nog, overstijgend tussen mens en mens, tussen God en mens. God wordt in Hooglied slechts éénmaal zijdelings genoemd. "Leg mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm. Want de liefde is sterk als de dood, de hartstocht onstuitbaar als het graf. Haar vonken zijn vurige vonken, een louterende vuurzee van God."

De liefde van God is zo alomvattend dat het slechts terloops genoemd hoeft te worden. Liefde is de diepste naam van God, uitgedrukt in Ik-zal-er-zijn. Ik-zal-er-zijn voor jou, onder alle omstandigheden. Liefde van God tegenwoordig, aanwezig.

Het is die Liefde die zowel de evangelist Johannes als de briefschrijver Johannes ons geboden. "Blijf in mijn liefde", blijf in de liefde die uit God voort komt. Liefde; Ik-zal-er-zijn; als bron voor solidariteit tot het uiterste. Liefde als motief voor vriendschap voorbij alle grenzen. Liefde als bevrijdend wapen tegen alle haat en onmacht waarin mensen elkaar gevangen houden. "Dit draag ik jullie op: heb elkaar lief" (Joh 15: 17); als aanbod en als gebod. Maak elkaar vrij door vriendschap en liefde.

Liefde laat zich niet begrijpen, niet vastleggen in een definitie of systeem van zeden en gewoonten. Liefde is een geheimenis met ruimte voor angst en twijfel en verlangen en vervulling. Liefde, zo zingt Hooglied, is tederheid. Is de tedere aanraking waarmee Jezus de mensen aanraakte, is het opleggen van zegenende handen, een kleine omarming, iemand met ontferming aanzien. Liefde die minstens zo sterk is, als de dood. Liefde als ongedeelde ervaring van lichaam en Geest.

"Ik heb je lief", zegt de Allerhoogste Liefdevolle vanaf het allereerst scheppende begin, met lichaam en Geest. En zoals Ik jou liefheb, zo zul jij liefhebben. Met lijf en ziel. De liefde die je ontvangt én de liefde die je geeft, sterk als de dood is ze.

Daarmee mogen we het wagen. Ieder dag opnieuw.

Amen.